

BIURO PRASOWE IMGW-PIB

Serwis pogodowy: meteo.imgw.pl
Twitter 24/7 @imgwmeteo

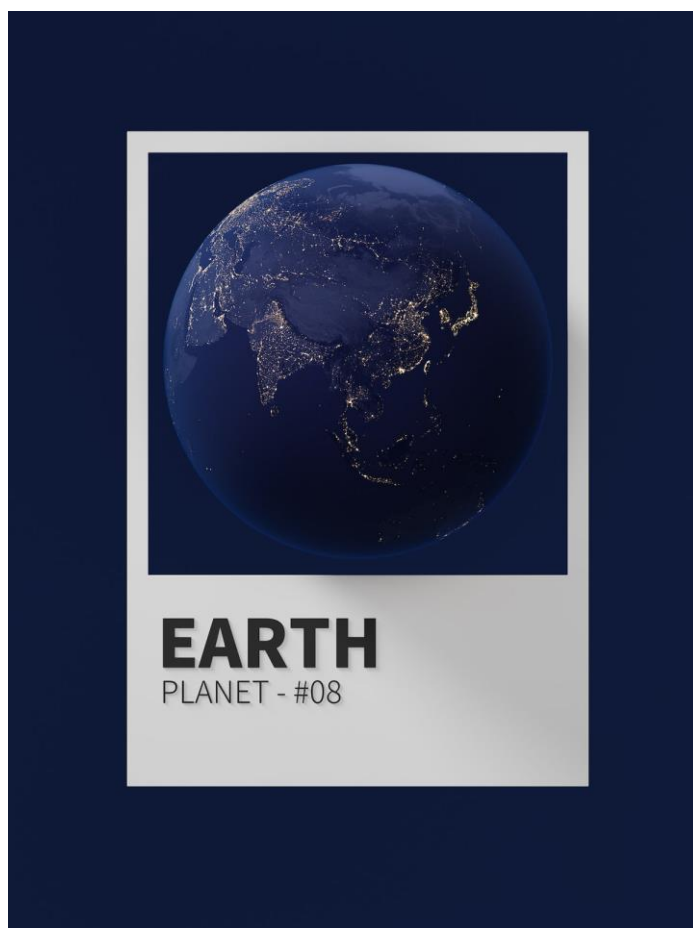
Rzecznik Prasowy: Grzegorz Walijewski
E. biuroprasowe@imgw.pl
T. (+48) 503 122 100

Warszawa, 13.09.2022 r.

Komunikat Biura Prasowego IMGW-PIB

Zmierzamy w złym kierunku – wskaźniki klimatyczne znów rekordowe

Przegrywamy walkę o bezpieczną Ziemię dla przyszłych pokoleń. Najnowsze dane, opublikowane w raporcie **United in Science 2022**, pokazują że stężenie gazów cieplarnianych w atmosferze utrzymuje się na rekordowym poziomie, narażając planetę na dalsze ocieplenie. Pandemia i związane z nią spowolnienia w światowych gospodarkach tylko na chwilę zmniejszyły emisję produktów spalania paliw kopalnych. Wróciliśmy do punktu wyjścia i nic nie wskazuje na to, abyśmy bez szybkich i rzeczywistych działań mogli ograniczyć wzrost globalnej temperatury powietrza do 1,5 st. Celsjusza.

Ostatnie siedem lat było najcieplejszymi w historii. Do 2027 roku prawdopodobnie czeka nas przynajmniej jeden rok ze średnią temperaturą wyższą o półtora stopnia od średniej z lat 1850-1900 (szansa ta wynosi 48 proc.). Niestety wraz ocieplaniem się atmosfery Ziemi intensyfikują się zagrożenia. Miasta, w których mieszka ponad połowa ludności świata, i które są odpowiedzialne za 70 proc. antropogenicznych emisji gazów cieplarnianych, już zmagają się z negatywnymi skutkami społeczno-gospodarczymi zmiany klimatu. A efekty te będą się tylko wzmacniać, bowiem jak wskazują przewidywania ONZ, do 2050 roku blisko 2/3 mieszkańców naszej planety będzie żyło w miastach. Tymczasem aby osiągnąć cele porozumienia paryskiego, zobowiązania redukcji emisji do 2030 roku muszą być... siedmiokrotnie wyższe!

„Powodzie, susze, upały, ekstremalne burze i pożary stają się coraz częstsze i gwałtowniejsze. Za nami kolejne alarmujące rekordy: tegoroczne fale upałów w Europie, dramatyczna powódź w Pakistanie, przedłużająca się i dotkliwa susza w Chinach, Rogu Afryki i Stanach Zjednoczonych. Nie ma nic naturalnego w skali tych katastrof. To cena uzależnienia ludzkości od paliw kopalnych”. – powiedział sekretarz generalny ONZ António Guterres. – „Wnioski z najnowszego raportu United in Science są druzgocące. Jeśli chodzi o zmianę klimatu i negatywne jej następstwa, zaczynamy wchodzić w etap, którego dotąd jako ludzkość nie doświadczyliśmy”.

„Dzięki nauce jesteśmy w stanie rozstrzygnąć, które z doświadczanych przez ludzkość ekstremalnych zjawisk pogodowych są powiązane ze współczesną zmianą klimatu. I niestety zależności te stają się coraz bardziej widoczne”. – zauważa sekretarz generalny WMO prof. Petteri Taalas. – „Dlatego tak ważna jest budowa i rozwój systemów wczesnego ostrzegania, które pomagają chronić wrażliwe społeczeństwa przed zagrożeniami klimatycznymi – obecnymi i przyszłymi. Jako WMO inicjujemy wiele działań i środków, by w ciągu najbliższych pięciu lat zapewnić każdemu mieszkańcowi Ziemi dostęp do informacji o potencjalnym zagrożeniu”.

Najważniejsze wnioski zawarte w United in Science 2022

1. STĘŻENIE GAZÓW CIEPLARNIANYCH W ATMOSFERZE (WMO GLOBAL ATMOSPHERE WATCH)

Koncentracje najważniejszych gazów cieplarnianych, dwutlenku węgla (CO₂), metanu (CH₄) i podtlenku azotu (N₂O), nadal rosną. Tymczasowa redukcja emisji CO₂ w 2020 roku podczas pandemii miała tylko niewielki wpływ na stężenie tego gazu w atmosferze. Dane ze wszystkich lokalizacji na świecie, w tym z obserwatoriów na Mauna Loa (Hawaje, USA) i Cape Grim (Tasmania, Australia), wskazują że w zarówno w 2021, jak w i 2022 roku poziom dwutlenku węgla rósł – w maju br. stężenie CO₂ w Mauna Loa osiągnęło 420,99 ppm (419,13 ppm w 2021 r.), a w Cape Grim 413,37 ppm (411,25 ppm w maju 2021 r.).

2. GLOBALNE EMISJE I BUDŻETY GAZÓW CIEPLARNIANYCH (GLOBAL CARBON PROJECT)

Emisje dwutlenku węgla ze spalania paliw kopalnych w 2021 roku powróciły do poziomów sprzed pandemii (w 2020 roku zanotowany tymczasowy spadek o 5,4 proc.), a w okresie od stycznia do maja 2022 roku były o 1,2 proc. wyższe niż w roku 2019. Jeśli ten trend się umocni, będzie to istotna zmiana, ponieważ w latach 2010-2019 w 23 krajach świata, w tym Japonii, USA i wielu państwach europejskich, emisje CO₂ stale i znacznie się zmniejszały.

3. KLIMAT ZIEMI W LATACH 2022-2026 (MET OFFICE, UK / WMO / WORLD CLIMATE RESEARCH PROGRAMME)

Przewiduje się, że w każdym z nadchodzących pięciu lat średnia roczna globalna temperatura powietrza będzie wyższa o 1,1 do 1,7 st. Celsjusza niż w okresie przedprzemysłowym (1850-1900), a prawdopodobieństwo, że przynajmniej w jednym roku przekroczy wartość 1,5 stopnia wynosi 48 proc. Ryzyko to wrasta z upływem czasu, przy czym szansa, że pięcioletnia średnia przekroczy próg półtora stopnia jest niewielka (ok. 10 proc.). Niemal pewne jest natomiast (prawdopodobieństwo 93 proc.), że co najmniej jeden rok w ciągu najbliższych pięciu lat będzie cieplejszy niż rekordowy dotychczas rok 2016, a średnia temperatura w okresie 2022-2026 będzie wyższa niż w ciągu ostatnich pięciu lat

4. LUKA EMISYJNA (UNEP)

Nowe krajowe deklaracje dotyczące łagodzenia skutków zmiany klimatu do 2030 roku wskazują na pewien postęp w zmniejszaniu emisji gazów cieplarnianych, ale są niewystarczające. Aby ograniczyć ocieplenie do 2 stopni, zobowiązania te musiałyby być czterokrotnie wyższe, a w przypadku granicy półtora stopnia – siedmiokrotnie wyższe. Najnowsze predykcje wskazują, że przy aktualnych deklaracjach, o ile zostałyby wypełnione, wzrost średniej globalnej temperatury powietrza do końca XXI wieku wyniesie 2,8 st. Celsjusza (zakres 2,3-3,3 st. Celsjusza); po ich aktualizacji nie przekroczy 2,5 stopnia (zakres 2,1-3,0).

5. ZMIANA KLIMATU I MIASTA (URBAN CLIMATE CHANGE RESEARCH NETWORK)

Miasta są odpowiedzialne za blisko 70 proc. wszystkich antropogenicznych emisji gazów cieplarnianych. Jednocześnie są bardzo podatne na skutki zmiany klimatu, takie jak nawalne opady atmosferyczne, wzrost poziomu morza, nasilające się powodzie przybrzeżne i

ekstremalne upały. Do lat 50. obecnego wieku ponad 1,6 miliarda ludzi mieszkających w ponad 970 miastach będzie regularnie narażonych na 3-miesięczne średnie temperatury sięgające co najmniej 35°C. Nisko położone przybrzeżne miasta i osady, takie jak Bangkok (Tajlandia), Houston (USA) i Wenecja (Włochy), stają się chronicznie narażone na częstsze i bardziej rozległe powodzie przybrzeżne z powodu podniesienia się poziomu morza i silnych sztormów.

6. EKSTREMALNA POGODA I SKUTKI SPOŁECZNO-GOSPODARCZE (WMO WORLD WEATHER RESEARCH PROGRAMME)

Dzięki nauce dowody na związek między zmianą klimatu wywołaną przez człowieka a obserwowanymi zjawiskami ekstremalnymi, takimi jak fale upałów, obfite opady i cyklony tropikalne, stają się coraz silniejsze. Naukowcy z World Weather Attribution wykazali taką zależność m.in. w przypadku cyklonów tropikalnych uderzających w południowo-wschodnią Afrykę oraz fal upałów w Wielkiej Brytanii, które są w wyniku zmiany klimatu 10-krotnie bardziej prawdopodobne. Tymczasem w ciągu ostatnich 50 lat liczba katastrof związanych z pogodą, klimatem i wodą wzrosła pięciokrotnie, powodując straty w wysokości 202 mln USD dziennie. Ekstremalne zdarzenia pogodowe będą w najbliższej przyszłości przyczyną długotrwałych i rozległych skutków społeczno-gospodarczych, zwłaszcza w najbardziej narażonych społecznościach, które często są również najmniej przygotowane do reagowania, odbudowy i adaptacji.

7. SYSTEMY WCZESNEGO OSTRZEGANIA: ADAPTACJA DO ZMIANY KLIMATU I OGRANICZANIE RYZYKA KATASTROF (WMO/ UN OFFICE FOR DISASTER RISK REDUCTION)

Blisko 3,6 miliarda ludzi żyje na terenach bardzo podatnych na zmianę klimatu. Dlatego jednym z najważniejszych zadań społeczności międzynarodowej jest podjęcie ambitnych działań nie tylko w celu zmniejszenia emisji, ale także dostosowania się do nowej rzeczywistości klimatycznej, w szczególności ekstremalnych warunków pogodowych i negatywnych następ synergicznych. Skutecznym środkiem adaptacyjnym są systemy wczesnego ostrzegania, które ratują życie, zmniejszają straty i szkody materialne. Tymczasem mniej niż połowa krajów na świecie dysponuje tego rodzaju systemami, a ich zasięg i poziom jest szczególnie niski w Afryce, krajach najstabilniej rozwiniętych i małych rozwijających się państwach wyspiarskich. Aktualnym priorytetem jest zapewnienie w ciągu najbliższych pięciu lat, wszystkim mieszkańcom Ziemi, dostępu do tzw. Multi-Hazard Early Warning Systems. To ogromne wyzwanie, wymagające współpracy różnych podmiotów i innowacyjnych rozwiązań finansowych.

„Raport United in Science 2022 to kolejny ważny głos w dyskusji o przyszłości Ziemi”. – komentuje prof. dr hab. Mirosław Miętus, Z-ca Dyrektora IMGW-PIB, Stały Przedstawiciel Polski w WMO. – „Przedstawione w nim fakty potwierdzają tezę, że klimat jako zasób naturalny wyczerpuje swój cywilizacyjny walor i z elementu sprzyjającego ludzkości (oczywiście z nieustanną i konieczną adaptacją) staje się powoli, ale jednocześnie coraz szybciej, czynnikiem ograniczającym rozwój, czy wręcz niszczącym naszą cywilizację. Ten raport to także kolejny apel, głośnie wołanie do całej społeczności międzynarodowej, a zwłaszcza do decydentów, o podjęcie pilnych i natychmiastowych działań w celu uniknięcia

katastrofy. Te decyzje będą oczywiście trudne i kosztowne, ale ich odkładanie w czasie, czy wręcz negowanie, co jest typowe dla wielu krajów, powoduje, że koszty w przyszłości będą jeszcze większe, a wysoki standard życia będzie możliwy tylko dla wybranych. Raport uzasadnia także przyjętą przez Światową Organizację Meteorologiczną strategię zbudowania w ciągu najbliższych 5 lat globalnego systemu ostrzegania o zagrożeniach”.

United in Science 2022 to czwarty z serii publikowanych od 2019 roku raportów, którego powstanie koordynuje Światowa Organizacja Meteorologiczna (WMO). W opracowaniu dokumentu wzięły udział międzynarodowe instytucje: Program Środowiskowy Organizacji Narodów Zjednoczonych (UNEP), Światowa Organizacja Zdrowia (WHO), Międzypaństwowy Zespół ds. Zmiany Klimatu (IPCC), Global Carbon Project (GCP), World Climate Research Program (WCRP) i Met Office (Wielka Brytania). W raporcie przedstawiane są najnowsze dane i odkrycia naukowe związane ze zmianą klimatu, które mają służyć kształtowaniu globalnej polityki i działań.

Opracowanie: Rafał Stepnowski na podstawie materiałów WMO.

Zdjęcie główne: Simon Lee | Unsplash.

Dodatkowe informacje 24h/dobę:

IMGW-PIB Biuro Prasowe

Twitter: <https://twitter.com/IMGWmeteo>

E. biuroprasowe@imgw.pl | T. (+48) 503 122 100

SERWIS POGODOWY DLA POLSKI: <https://meteo.imgw.pl/>

APLIKACJA MOBILNA: <http://aplikacjameteo.imgw.pl/>

SERWIS Z CAŁOROCZNĄ POGODĄ DLA GÓR: <http://gory.imgw.pl/>

DARMOWY WIDGET POGODOWY: <http://widgetmeteo.imgw.pl/>

IMGW-PIB. Instytut pełni kluczową rolę w osłonie meteorologicznej kraju od 1919 roku. Od Tatr po Bałtyk, od Karpat po Zalew Szczeciński analizujemy, dostarczamy prognozy i wydajemy ostrzeżenie. Nasze systemy informacyjne i rozwiązania działają 24/7 przez cały rok, wsparte wiedzą i doświadczeniem analityków i specjalistów meteorologii i hydrologii. Jesteśmy Instytutem skupiającym wysokiej klasy specjalistów i dysponujemy niezbędną infrastrukturą do pracy nad nim. Pogoda i klimat to jeden z najważniejszych tematów we współczesnym świecie.